

TISKOVÁ ZPRÁVA

XLIII. zasedání Akademického sněmu AV ČR

Akademický sněm AV ČR se sešel ve čtvrtek 12. prosince 2013 v pražském Národním domě. Delegáti jeho XLIII. zasedání si vyslechli zprávu o činnosti Akademické rady (AR) AV ČR za období od XLII. zasedání Akademického sněmu AV ČR, aktuální informace o přípravě pravidelného hodnocení pracovišť AV ČR a jejich vědeckých útvarů v roce 2015, zprávu o ekonomické situaci AV ČR a návrh jejího rozpočtu na rok 2014. Předseda AV ČR prof. Jiří Drahoš se ve svém projevu nejprve zaměřil na současnou situaci v české vědě a ve výzkumu, poté okomentoval činnost AR AV ČR a v závěru se věnoval Strategii dalšího rozvoje AV ČR.

V úvodu svého vystoupení prof. Jiří Drahoš připomněl nedomyšlenou implementaci Reformy systému výzkumu, vývoje a inovací z roku 2008. Jak zdůraznil, tato reforma, formulovaná a prosazovaná předchozími vládními garniturami, nepřinesla očekávané výsledky. Nedošlo k předpokládanému postupnému navýšování celkových výdajů státního rozpočtu o 8 % (asi dvě miliardy Kč) ročně. Tento deficit má pak podle předsedy AV ČR za následek nedostatečné institucionální financování výzkumných organizací. „Reforma tak ve svých důsledcích působí proti žádoucí spolupráci mezi akademickou a podnikatelskou sférou a zároveň nevhodně podněcovaným soupeřením o finanční zdroje staví bariéry naprosto samozřejmé spolupráci ústavů Akademie věd a vysokých škol. Je vytvářeno prostředí, v němž se potenciální zánik jednoho typu výzkumu stává nadějí pro udržení typu druhého, takže jednotliví aktéři systému výzkumu a vývoje jsou cíleně hnáni do bratrovražedných mediálních a lobbistických zápasů o omezené zdroje,“ uvedl prof. Jiří Drahoš.

Dvacet let existence Akademie věd ČR prokázalo, že jde o špičkovou instituci neuniverzitního výzkumu, které patří přední místo v systému vědy a vzdělávání současné české společnosti. Její další směřování je ovšem podle jejího předsedy podmíněno dvěma předpoklady – vytvořením promyšlené koncepce jejího vnitřního rozvoje, kterou má být nová strategie, a uvědoměním si faktu, že věda není zadarmo. Splnění tohoto druhého předpokladu je podle Jiřího Drahoše v rukou širší akademické

obce, jakož i v rukou osvědčených podnikatelů a představitelů státu. „Oblasti vědy, vzdělávání, inovativního podnikání a výzkumu jsou ve všech svých podobách v České republice dlouhodobě podfinancovány. Mají-li stabilně dosahovat výsledků srovnatelných s vyspělými zeměmi Evropy, je nutné, aby také jejich financování bylo srovnatelné, a to co do výše i co do koncepčnosti metod rozdělování, které by měly reflektovat kvalitu výzkumu a vzdělávání i potenciál inovativního podnikání,“ pronesl Jiří Drahoš.

Předseda Akademie věd ČR dále seznámil delegáty sněmu s významnými výsledky výzkumné činnosti některých pracovišť AV ČR. Z každé vědní oblasti vybral jeden:

Oblast věd o neživé přírodě

Pracovníci Astronomického ústavu se podrobně zabývali pádem planetky nad Čeljabinskem 15. února tohoto roku. Práci, ve které určili dráhu, strukturu a pravděpodobný původ planetky otiskl v listopadu časopis Nature. Čeští astronomové tým potvrdili, že patří v oboru výzkumu bolidů do světové špičky.

Oblast věd o živé přírodě a chemických věd

Biotechnologický ústav podal dva mezinárodní patenty, které významným způsobem mohou zasáhnout do léčby nádorů a autoimunitních chorob. Laboratoř molekulární terapie vedená prof. Neuzilem finalizovala výzkum ve vývoji nových protirakovinných látek na bázi jejich cílení do mitochondrií. V tuto chvíli probíhají preklinické testy. Druhý patent je z Laboratoře inženýrství vazebných proteinů, ve které byla pod vedením RNDr. Malého vytvořena nová generace proteinových ligandů vhodných k vývoji nových léčiv pro autoimunitní onemocnění (např. lupénku).

Oblast humanitních a společenských věd

V prestižním holandském univerzitním vydavatelství Brill byla vydána významná monografie, která podává podrobný popis morfologické struktury a pádové syntaxe staré hindštiny. Jejím autorem je

pracovník Orientálního ústavu dr. Jaroslav Strnad. Publikace je též příspěvkem ke studiu historického vývoje nových indoárijských jazyků a lze ji použít i jako čítanku v univerzitních kurzech staré hindštiny.

Předseda AV ČR se též ve svém projevu zaměřil na problematiku nově vznikající Strategie dalšího rozvoje Akademie věd ČR. Podle něho je třeba poslání Akademie věd ČR formulovat tak, aby přesněji reflektovalo její zaměření na vysoce specializovaný, interdisciplinární a inovativní výzkum s reflexí problémů a výzev, jimž čelí současná společnost, ekonomika a kultura. Jiří Drahoš pak zdůraznil, že hlavním cílem nové strategie je „zvýšit kvalitu a efektivitu vědecké práce, a to zejména využitím synergie výzkumných kapacit v klíčových směrech výzkumu a posílením flexibility pracovišť Akademie věd ČR jako celku, a tak lépe a pružněji reagovat na vývoj vědy a konkrétní problémy života české společnosti. Dalším v perspektivě sledovaným cílem je zapojení partnerů z vysokých škol a podnikatelské sféry, včetně jejich personálních a finančních kapacit, do tvorby a řešení výzkumných programů Akademie věd, a přispívat tak k formování znalostní společnosti a ekonomiky.“.

Akademického sněmu AV ČR se jako obvykle zúčastnila i řada významných hostů. Se svými projevy letos například vystoupili předseda Senátu Parlamentu České republiky Milan Štěch, ministr školství mládeže a tělovýchovy prof. Dalibor Štys a hlavní vědecký poradce předsedy vlády prof. Rudolf Haňka.